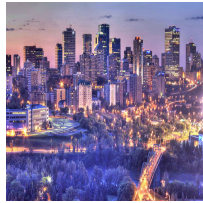

А. Макух

ЕДМОНТОН

ЕДМОНТОН (Edmonton) – місто на Заході Канади, столиця провінції [Альберта](#). Е. – важливий адм. та наук. центр, транспорт. вузол, центр хім. та нафтохім. промисловості. Розташ. на р. Пн. Саскачеван. Пл. 684 км². Насел. метропол. регіону – 1,035 млн осіб (2006), з яких 144 620 осіб укр. походження. 1795 збудовано форт Е. Від кін. 19 ст. розпочалося масове заселення околиць Е. фермерами. 1904 отримав статус міста. Від 1905 – столиця Альберти. Е. – найбільший центр укр. громади в Канаді (14,1 % насел. міста). Українці почали оселятися в Е. у 1900-х рр. 1904 збудовано першу укр. церкву (нині укр. катол. Кафедра св. Йосафата). 1912 створ. першу укр. студент. бурсу, 1918 – гуртожиток (нині православ. Інститут св. Івана). Видавалися г. «Новини» (1913–22), «Поступ» (згодом «Наш поступ», 1922–29) «Західні вісті» (від 1927; нині двомовна г. «Українські вісті»), «Новий шлях» (1930–33). Від 1948 Е. – осередок укр. катол. екзархату, від 1956 – єпархії Укр. Катол. Церкви, від 1959 – єпископа Зх. єпархії УПЦ в Канаді. У місті – 10 церков Укр. Катол. Церкви, 5 – УПЦ; провінц. управи КУК, Укр. нац. об'єдн., Братства українців-католиків Канади, Ліги укр. катол. жінок, Союзу українців-самостійників. У місті діють Канад. інститут укр. студій (засн. 1976), Центр укр. і канад. фольклору ім. П. і Д. Кулів при Альберт. університеті, Укр. центр засобів і розвитку при Коледжі ім. Г. Макюена, Укр.-канад. архів-музей Альберти. В Альберт. університеті розвинуті програми навч. української мови, літ-ри, історії й етнографії. Серед визнач. українців Е. – мери В. Гавриляк (1951–77) і [Л. Дікур](#) (1983–88); посли до парламенту Канади А. Головач, С. Папроцький і В. Скорейко; міністри уряду Альберти А. Гоголь, [В. Дячук](#), Є. Звоздецький і [Ю. Козяк](#); чл. Законодав. асамблеї Альберти *В. Томин*; громад.-політ. діяч П. Саварин; проф.-україністи [О.-С. Ільницький](#), З. Когут, Н. Кононенко, Б. Кравченко, М. Лупул, Н. Пилип'юк, *Д. Марпелз*, А. Нагачевський, А. Недашківська, [І. Лисяк-Рудницький](#), *Ф. Свиріпа*, *І.-П. Химка*; письменники [Я. Балан](#), [О. Зуєвський](#), [М. Косташ](#), *Дж. Рига*, *Ю. Стефаник* і *О. Черненко*. В Е. – відомі укр. танц. ансамблі «Шумка» і «Черемош», хор «Дніпро». Біля входу до мерії встановлено перший у світі пам'ятник жертвам Голодомору (1983, за проектом *Л. Темертей*), а перед будинком Законодав. асамблеї – пам'ятник укр. першопоселенцям (1991, до століття укр. поселення в Альберті).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. J. G. Macgregor. Vilni Zemli (Free Lands): The Ukrainian Settlement of Alberta. Toronto, 1969;
2. Байрак М. Українська стрілецька громада в Едмонтоні. Едмонтон, 1978;
3. A. Maijor. Ukrainian Shumka Dancers: Tradition in Motion. Edmonton, 1991.

Бібліографічний опис:

Едмонтон / А. Макух // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-18606>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).